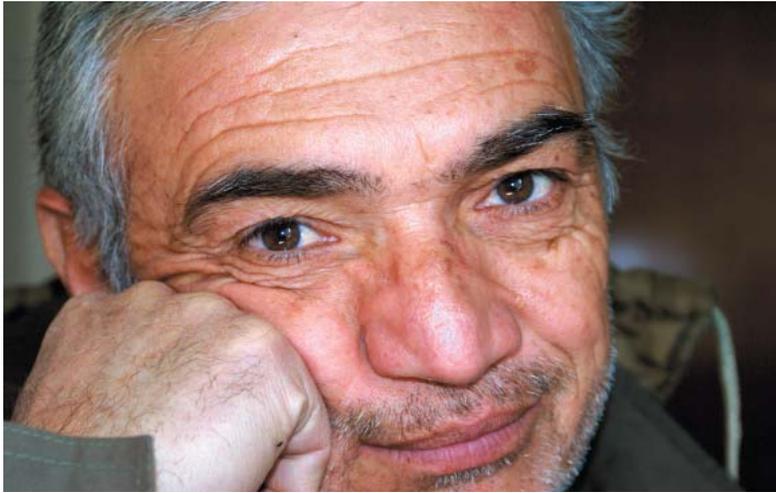

هاواری مەرگی پر لەزەت

شەمال ئیبراهیم

(تەنانت مەرگیش حەز بە هاواری تەیم ناکات. ئەگینا تاكو ئەم تەمەنەم شتیکی هەر لێدەکردم، یان هەر هیچ نەبووایە بەبەزەیهێك دەیکەواندم و لە جەنجالی و سەرئێشەیی ئەم ژیانە دوورئەکەوتەوه... ئاە لەوانەیه مەرگ وەك پاییزی سالان درەنگ پەلەم لێیدا...! تۆ بلیت ئۆتۆمۆبیلێک ببیتە مەرگ و شەکەتی مانووم لە جوولە بخت؟!).

بە دەم رێوه وەك شیتەکانی ئەمڕۆژگارە ئەم قسانە ئەبوون بەهەلم و لە دەمتەوه وەك دلۆپە ئەکەوتنە سەر پووختاری ماتەوه بووت، ئاهی ساردی خەمەکان و دووکی رەشی بەربووی لە مالدەر بەدەر بووت دووای ئەو شۆستە و شەقامانە دەکەوتن کە تۆ پیا دەرویشیت و سەرما وشکی ئەکردنەوه و جیپیی پاتالە ئاوارەبووکانی تۆی تیا بەجیدەهیشتن. چەشنی قورپولیتە شیلراوی کۆرەوهکە، بە لەرزە لەرزو ئەژنۆی شەکەتیبوووه هەنگاوت هەلئەهینا... پیر نەبوویت، بەلکو ژانی ژن و نازاری منال و ساردووسپیری هاواری بێ ئەمەک و ناسیاوانی ئەم رۆژگارە و خەمە هەلتۆقیووەکانی گران و سەردەمی نەهامەتی پیر و بێ حەوسەلە کەردبوویت... ئەو ئیوارەیهی کە چەشنی ئەم شیوايه نازاری ژن و منالەکانت، هیرشیان بۆ هینایت و ئەستۆیان کوتایت. ناچار بێ شیوکردن بەجیت هیشتن. تەنیا بێ خۆت باوێش گرت و لەگەڵ خەمە کۆنەکانی سەر شەقام و سەرگەردانی درەختە رووتەکانی شاردا بووێتە هاواری... مەبخۆر نەبوویت، ئەگینا نازار و گینگلی حەقدەسەلت پێ سەرخۆش دەکرد... تازە بەتازە هیش هەست بەخۆت دەکەیت و لەم شەوه تەنیا رەشەدا پیر لە تووشەتی خۆت دەکەیتەوه! پیر لە دەستچوونی لاوی و ژیان هەرزەکاریت دەکەیتەوه... لە مالیشدا هەر تەنیا بوویت دایک و باوکە کرێکارەکەت، کە لە کارگەیی توتن و جگەرەکە، یەکیان ناسی و تەنیا تۆیان بۆ بەرھەم هات. بەداماوی تۆی تاقانەیان پێگەیان... (-ناخ ژیان... ژیان چیه؟! نازانم- چ قازانجیکم لە ژیان و ژن و مال بەدەستھینا؟! رۆژ تا ئیوارە رەنجیان بۆ ئەدەم، خزمەتی چەندین سالەیی دائیرەم خستۆتە قوربانی بۆ ئەوان، کەچی هیشتا پینازانن و منەتبارم دەکەن. منی نامۆ

ۋەك ئەم ژيانە ھېچم.. نە يار بەژن و منال.. نە يار بەشارە رەنگىنەكەى خۆم.. ھىندەى بۇ ئەوان ئەژىم، بۇ خۆم ناژىم.. بەچلى كۆن و پۇشاكى بەسەر چوو ژيان ئەگوزەرىنم.. لە دائىرە شەرى گالتەپىكرىدەم لە مالىشەۋە نازى ژن و لاسارىى منال و سەئىنەكرىدەن يار بەرۆكم دەگرىت.. تەنیا شوپىنك ئارامبەخشم بىت كارى رۆژانەى دوانىۋەرۆمە، كە كەلپىنكى ئابوورى و سەختى ئەم ژيانەى بۇ پىكرىدوۋمە تەۋە و تىكەلى زىاترىشم لەگەل رپووناكپىران و ھونەرمەندانى ھاورپىمدا پەيدا كرىدوۋە خەمەكانىشم بىر ئەچپتەۋە.

لە پاش پىياسەيەك كەم كەم لەسەر شوستەى شەقامەكانى شاردا دائەنىشتىت و لەو رىبوارانەت ئەروانى كە بەتەنیا، يان لەگەل ھاورپى و ھاوسەرەكانىانا روۋە مال و لانەكانىان دەبوۋنەۋە. بۇيە تۇيش روۋە مال ملت نايەۋە.. لە گۆشەى كۆلانە تارىكەكەى ماله وانى. كورە رىشەتوۋە چلكەكەت بىنىيەۋە كە تەنبايى و رەزىلى باوكى شىت و كەفتەكارى كرىدوۋ، بەرامبەر ماله كۆنەكەيان راکشاپوۋ كە ئەمىستا تىكرىدوۋن و بۇ بازىرگانەكان كرابوۋن بە كۆشك. ئەم كورە كەفتەكارە، كە نەھامەتى سەر رىشى سىپى كرىدوۋ ھاورپى چاىخانەى جارانت بوۋ. خوشك و براكانى تىرى لە بەشى مىراتىيەكەى باوكى غەدرىان لىكرىدوۋ تەنباۋ دەربەدەرىان كرىد، ئەمىش بۇيە شىتتەى مىشكى تىكداۋ ئەۋەتا لەسەر بەتەنبايەكى شىر ئەخەۋىت. ھەناسەى مەرگ ئەداۋ ناشمىت. ئەۋ جارەى كە تازە تىكچوۋبوۋ، لىت پرسى.. من ئەناسىت؟! ئەۋ سەرسورمانەۋە تەماشى كرىدەت و تى.. بۇچى من خۆم ئەناسم تاكو تۇ بناسم؟!

پاش ئەۋ بىرەۋەرىيە ھاتتە لايەۋە لەبەر سەرىيەۋە راۋەستائىت. چاۋەنوقاۋ و ھەلتوتاۋ ئەلەرزى. بەتەنبايەكەت بۇ درىژكرىدوۋ پىادا دايەۋە. ئىنجا پىت و ت:

-من تۇ دەناسم، ئەۋ بىكەسەكەى ھاورپى جارانم.. بنوو.. خۆزگەم بەخۆت.. من لە تۇ تەنبا ترم.. تۇ بەتەنبا بەسەر دەبەت و ژن و منال بىزارت ناكەن.. لەۋانەيە مەرگىش تۇى خۆشەۋىت و ۋەكو من تەماشات بكا. بۇيە ۋا بەبىدەنگى پىكەۋە ئازار ئەچپىن.. جىاۋازىي ئىۋان من و تۇ دىۋارىكى گل و كۆلانكى تارىك و مالپكى بى كارەباۋ ھەۋشەيەكى چۆلەۋانىيە. مالپكى پىر لە ئازارو دور لە خۆشەۋىستىيە.. نانە رەقەۋەبوۋەكەۋ قاپە بەتالە نايلۇنەكەت لە لايەۋە بىنى- ئەۋانىش بەتەنبا لايەۋە سەرما رەقىكرىدوۋنەۋە ھەناسەى مەرگىان ئەدا.. پاش تاسە بردنەۋەيەكى كاتى ئاھىكى گەرم تۇ ھەلكىشاۋ روۋە مال بوۋىتەۋە. دەرگى دەرەۋەى ھەۋشەكەتان دانەخراپوۋ. ژوورى مالهكانى ناۋ ھەۋشەكە بى كارەباۋوۋ. لە برى گلۇپى جوان جوان چىراى نەۋتى تىا ئەسوتتا. ئەگەرچى نەۋتىش گران بوۋ.. ئەم دىمەنە دىمەنى ئەۋ لادىيانەى ئەھىبايەۋە بەرچاۋ كە پىشمەرگە بوۋىت و لانەى ھەۋانەۋەى شۆرشەكەتان بوۋ.. خۆت كرىد بەژوورى ماله كزىۋەكەتا.. جىگەى نووستنى ھەموۋىان راخراپوۋن، بەس ھىنى تۇ نەبىت. منالەكانت بەتەنىشت دايكىانەۋە خەۋىان لىكەۋتبوۋ.. لەبەر خۆتەۋە بەئەسپاى دەستت كرىد بەقسەكرىد.. (باشە خۆ ھىشتا زوۋە. لەۋانەيە بى كارەبايى خەۋى لىخستىبىن.. تەنبا تۆيت نايى بىخەۋىت، چونكە ۋەك جاران جىگاكەت بۇ دانەخراۋە).

ژنەكەيشت لەۋ لايەناۋە پالکەۋتبوۋ. دور لە پىخەفە رانەخراۋەكەى تۇ. سىماى مۆن و چاۋەكانى نىۋە نوقاۋ ئەھاتە بەرچاۋ. ھەر كە چاۋت بەمۆنىي ژنەكەت كەۋت، گالتەت پىي ھات. تارمايى مەرگ لە ناۋ مىشكتا دەركەۋتەۋە دەستى كرىدەۋە بەھاتوچۇكرىد.. شىۋكرىدەكەيشت بىرچۆۋە.

-دەى ئەۋ مەرگى ئازىز، گەر ئازايت، ۋەرەۋ لە جىياتى ژنەكەم بىمگوشىنە بەخۆتەۋە.. بەھەر شىۋەيەك دىتت. ۋەرە.. با لە جىياتى لەزەتى ژن خۆشى لە تۇ بىنىم. دەى ئەۋ مەرگى خۆشەۋىستىم برسىتتىم لە بىرەۋەۋە.. ئەگەر ھەزم پىدەكەيت بەس بۇ جارپك چاۋم بۇ ھەلبىنە. ئىدى ھەقت نەبى، خۆم دىم بۇ لات و ماچت دەكەم. تاكو منىش چەشنى دلدارە ھەرزەكارەكان بەدوۋاى عەشقى تۆۋە بتوۋمەۋەۋە لە سەرىشەى ژيانى سەخت و ژنى ئالۆزو بىتام و سارد رىزگارم بىت.. دەى ئەۋ مەرگ من ھەز دەكەم تۇ لە ئامىزى خۆتم بگرىۋ بەھۋى تۆۋە بۇنى نەمرىۋ ژيانى بى كۆتايىم بىكەم.. (بەدەم ئەم قسانەۋە بى ئەۋەى خۆت بگۆرىت، چوۋىتە لاي ژنەكەتەۋە، كەچى ژنەكەت دەرىكرىد. ھەزت دەكرىد، ئەگەر بۇ دوۋا جارىش بى دوۋا چلكاۋى خەمەكانت ھەلپرىژىت.. كەچى ژنەكەت بەقىزەۋەۋە تى..

-لاچۆ.. بچۆ ئەۋلاۋە. بۇنت لى دىت. رەقىشم مەكەرەۋە.

-بۇن؟! بۇنى چى؟!

-ئەزانىت چەند رۆژە خۆت نەشتوۋە؟!

-ئەۋ بۇنى ئەبلىت، بۇنى ماندوۋىتتىيە.. بۇنى كاسپى و پارەيە بۇ ئىۋە دەتۇ جارى با..

-لاچۆ، كەى ئىستا كاتى ئەۋەيە..! بىرۆ لەگەل بۇنى تەنبايى خۆتا بىخەۋە. با منالەكانم خەبەرىان نەبىتەۋە.. خەۋم

دى.

-ئەي بۇ تاكو ئىستا نەخەوتوويت و چاوهكانت بزەيان دى؟!

-جا تۆ دەھىلى؟!

(لە پاش ھاويشتنى لەقەيەك بە لا رانتا، بەناچارى دوركەوتىتەو، كەوتىتە سەر كومبارە رەقوتەقەكە.. چاوت نوقاند، كەچى خەو نەچووه چاوت، ژنەكەيشت ماندوویتی سكالای پیدەکردوو رووی تۆی پى ئاوپرژین دەكات:..
-ھىچمان ناھەقمان نىيە.. من بۇ بژيووی ژيانى ئيوه خۆم سوتاندوو و ھەموو رۆژىك بە يالى ماندوویتییدا ئەرەق ئەرپژم، ھىچىش بەھىچ ناکەم.. ئەوھتا شانزە، ھەقدە سالە لەم ژیرخانەدا بەکرچیتىتەتی دلنەوايتان دەكەم.
-منیش ژنى ژانى ئەم ژيانەم. رۆژانە بەدەست حاجەت شۆردن و خزمەتکردنى منالەكانتەو ھەردووم.. بەدەست ژان و ئازارى تۆو ئەنالینم، لەگەل خەلكى ھەموو مالى حەوشەیدا گوزەران دەكەم. ھەناسە سواربووم.. ماندووم منیش ماندووم.

-ئەزانم خانم.. بەلام من بلىم چى؟! تۆ ژنیت و منیش پياو!

-رەفيقى من لە خانووی سەربەخۆو مالى خۆیدا، كەچى من ھەر ئەبى لەم ژیرخانەدا كرىچى بم و ھەر لیڤرەشدا بمرم.

-نا، ناھەقت ناگرم، بەلام چى بكەم، ژيانى من ئەگەر وایى! جەستەم ئارەقەى ماندوویتی لیئەتكى- لىپرسراوھكان وەك جارن نین، گرنكى بەتوانای ئیمەومانان نادەن.. تەنیا ناسیاوی و تازە دامەزراوھكان دەخویننەو، خەبات و تىكۆشانى جارنمان فت..

-تۆیش پياو بەو خۆت بەرە پىشەو.

-ژنەكە ئەوھى بەوان دەكرى بە من ناكرى..

-بۆچى پىربوویت، يان ئىكسپاھەرىوویت؟!

-نا، نە پىر بووم نەئىكسپاھەر.. بەلكو تۆ منت پىركردوو بۆیە وا تەماشام دەكەیت.

-من؟! خۆزگە ھەموو ژنىك وەك من بەوھفا بووا، وەك من ئاوا لەگەلتا بىگوزەرانایە..

-كام وەفا؟! ئەوھتا تەنانتە ھەقى خۆشم نادەیتى.

-وا بزائم تۆ رۆر ھەقى منت داوھ تاكو منیش بتدەمى.

-ئاخر بەو شیوھە ژن و مىرداھە تىمان سارد ئەبیتەو.

-دەمىكە ساردبۆتەو، وەكو ساردىی ئەم ژیرخانەى شانزە سالە تیايدا حەپسوو زنجىركراوم.. ھىشتا پى نازانیت و باقیت دەویتەو؟..

-بىروا بكە ژنەكە ماندووم.. بۆ لىم ناگەیت؟! نە موچەى دائىرەو نە ھەلپەى دوواى دەوام، بەرگەى سەختى و گرانىی ئەم ژيانە ناگریت..

-ئیدی ناتوانم.. جەستەم ماندووھو بەرگەى ناگرم..

-شەو درىژەو ھىچت پىنەماوھ دەرى برى. ئىوارەت لى دى و خۆت ئەدەى بە ئەرزاو منیش ھىچ..

-راست دەكەى، بەلام ژيانەكەمان سەخت و دژوار، ئەبى حەوانەو بەخۆم بدەم، خۆزگە ئەم ژيانە وەكو جارانى لیدەھاتەو، وەكو جارن بەیەك موچە ژيانمان ئەگوزەرانندو منیش دوواى نیوھپوان پشوووم ئەداو پىكەو خۆم و خۆت و منالەكان گەرانىكمان ئەكرد، سەيران و خۆشیمان دەكرد.

-ژيانى ئیمە تەواو. سەرمايەدارو دەولەمەند ئەخواو ئەژى.. ئیمەى ھەژارو نەبوویش تیا ئەچىن.

بەدەم قسەو خەوتان لىكەوت.. بى ئەوھى پىبزانن شەو كۆچى كردوو رووناكیەك لە پەنجەرەكەو خۆى نیشانى پەردە ھەلواسراوھكەى ژوورەكەتانی دا.. تۆ بەئاگاھاتیتەو ھەیانىیەكى زوو لەجیاتى مەرگ چاكوچۆنىیەكى لەگەلاكردیت، ژنەكەت ھەر نووستبوو، ئارەزووت ژۆرى بۆ ھىنایت و زمانىكت بەلئوتا ھىنا.. جەستەت بۆ ژیر لیفەى ژنەكەت گواستەو، بەئەسپاىی و بى خشپە لەشت ئالاندە لەشى نەرمونۆلییەو.

-ئای كە خۆش و گەرمیت. ھىشتا گەنجىتیت پىوھ ماوھ، بەلام دەمىكە لىم دووریت..

(كە منال بوویت سەرمات ئەبوو. سەرت ئەنا بەسنگى داىكتەوھو قاچەكانت لە قاچى دەئالاند، ئىنجا خەوت لیدەكەوت.. كە گەورەبوویت، كتىب بوو بەھاوړی تەنباى شەوت و ئەو شەوھى لاپەرە رەشەكانى كتىبەكان چاوهكانى ماندوو نەكردیتاھە دەسبەردارى نەئەبوویت. ئەمىستا ئەتەوئى ئەگەر بۆ دوواجارىش بىت ساردىی ئەم بەرەبەیانیاھە بە ژنەكەت گەرم بكەیتەو. گۆرانىیەكەى حەسەن زىرەك زىندووگەیتەو.. كەچى ئەوھتا ژنەكەت بەئاگاھات و وەكو شەوئى

لەقەبەکی لایاویشتیتەووە لە خۆی دووری خستیتەووە، لەشیکێ ساردوو ناو لەشیکێ چرچبوو خاوی کردیتەووە. بە دەم خەووە، وتی:

- لاچۆ لە شەم پیس مەکه..

- سەرمامەو ئەمەوێت تۆزیک خۆم گەرم بکەمەو.

- ئەلێم لاچۆ لە شەم پیس مەکه، با نوێژەکی بە یانیم نەچیت.

- بەلام حەزم لێیە.. نوێژیش نەماوە.

- بەهەفتە خۆت ناخۆیت، چۆن ئیستا وا دێیتە لامەو؟!

- خۆم ئەشۆم جارێ با...

- تۆ هەر فێری بە پیسی بێیتە لامەو..

- ئی چی بکەم؟! بوارم نییە. سەرقالی نان پەیدا کردنم بۆتان، حەمامی ئەم خانووەیش لە بەر قەرەبالغی بەر ئێمە ناکەوێت..

- بچۆ بۆ حەمامی دەرەووە..

- بەچی؟! بەمووچە زۆرە کەم؟!!

- خانوویەکی سەر بەخۆ بگرە..

- ئەزانێ تۆ زۆر ئەرۆیت و خەریکی پێی لێرانی کیشیت.. نازانم تۆ بۆ وا دەکەیت؟!!

- ئاخر موستەهەقیت..

- بۆ چیم لێکردوویت؟! گوناھم چییە؟!!

- لە بەر ئەوێ کات نازانیت.. لە بەر ئەوێ هەر بۆ ئەو شتە منت دەوێ..

- ئاخر هەر وا فریادەکەم..

- دەبرۆ هەر وا فریادەکەو.

(لەقەبەکی تری ئاراستە ی قاجە کانت کردەووە. تلێکتداو کەوتیتەووە سەر کومبارە رەقوتەقەکی پێشوو، بەدڵ بەخۆت وت: "بەخوا فەقیریت"!) لەسەر سەرینە کەتەووە تەماشە یەکی بنمیچە رەشە کەت کردەووە.. مەرگی رەشت بینییەو، پێت پێدەکەنێ. ناو بەناو چاوت لێ زیت دەکاتەووە (خۆت بکوژە..) بە کەساسییە کەووە دلت پریوو لە سۆزی بەزەیی بۆ خۆت و لە چاوە تەماویبە کانتەووە بە مەرگت وت: پێم باشە دوور لێرەو لەمان، لە دەرەووە بەخۆکوشتن مەرچە بایم بکەیت.

ئەمەت وت و دوو دڵپ ئەشک بە لا روومەتتدا ھاتنە خوارێ. ئاورپیکت بۆ ژنو منالە کانت دایەووە. وەك ئەوێ دووا سەرنجی مالتاوا بیان لێدەیت. منالە کانت لە یەك ئالابوون و دەستی دایکیان بەسەر لاملیاندا درێژبوون. کە لە کاتژمێرە ھەلواسراوە کەت روانی خێرا ھەلساپتە سەرپێ و ماچیکێ ھەوا بییت بۆ منالە کانت نارد. بەخەیاڵ بە مەرگت وت: ئە ی مەرگ، دووای رۆیشتنم بە ژنە کەم بلی ئاگای لە منالە کانم بییت..

(بە برسیتی ھاتیتە دەرەووە لە گۆشە ی سەر کۆلانە کە تانا ھاوێرێ داماوہ کۆنە کە ی خۆت بینی، سەرماو برسیتی رەقی کردبوو و بە مەرگی خۆی شادوو شوکر ببوو. قاپ و نانە رەقەووە بوو کە یش کە پوویان ھەلھینابوو. ئاوات بوو ئەو مەرگی ئەو روخساری تۆیش شاد بکا و وەکو ئەو لە جەنجالی ژیان رزگارت بییت.. خۆر گەرم بوو. لە بەر دەرگای مالی کۆلانە کەووە ژنیکت بینی بە گسک خەریکی کۆکردنەووە ئەو گەلا و شکانە بوو کە لە دارە کە ی بەرما لە کە یاندا کە لە کە ببوون..

سەرنجت دا، ژنە کە بۆ گسکان چەما یەووە نیگاپەکی بۆ کردیت، بە دەستیکی سەرپۆشە تەنکە کە ی سەری بۆ بەرز کردیتەووە. سینە و مەمکە سپییە خرینەکانی لە گەل گسکانا کەوتنە لەرینەووە لە ناو ھەستە تینووە کە تا، لە چاوە ئەبلەقبوو کانتا ئاوازو سیمفۆنیایەکیان دروستکرد، کە نەك ھاواری مەرگی بێر بردیتەووە، پەلکو لە خۆشیانا نەتدەزانی چۆن لە چاوی نیگای مەستی ژنە کەووە بپەرپیتە سەر شەقامە کەووە تیکەلی جەنجالی ئەو خەلکە ببیت، کە بە دووای تەرمی ھاوێرێ تەنیا کەتەووە بەرەو گۆرستانیکێ نادیار دەرپۆشتن..)